

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. októbra 2010 v Bratislave v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Ing. Antona Jakubíka a JUDr. Libora Duľu v trestnej veci proti obvinenému **A. B. a spol.** pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. a iné o sťažnosti obvineného A. B. proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica z 13. októbra 2010, sp. zn. Tp 17/2010, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť obvineného A. B. sa **z a m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

Sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica uznesením z 13. októbra 2010, sp. zn. Tp 17/2010, podľa § 79 ods. 3 Tr. por. zamietol žiadosť obvineného A. B. o prepustenie z väzby na slobodu. Zároveň podľa § 80 ods. 1 písm. b/ Tr. por. per analogiam s poukazom na článok 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článok 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd neprijal písomný sľub obvineného a podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por. väzbu obvineného nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka, pretože účel väzby takýmto dohľadom nie je možné dosiahnuť.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote obvinený A. B. prostredníctvom svojho obhajcu sťažnosť. Namietal v nej existenciu väzobných dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a/, b/, c/ Tr. por., ktoré sa voči nemu uplatňujú od počiatku obmedzenia jeho osobnej slobody väzbou. Prvostupňovému súdu vyčítal nerešpektovanie zásad primeranosti a zdržanlivosti ako aj skutočnosť, že nejde o vec ktorá by bola v počiatkových fázach

trestného stíhania. V tejto spojitosti argumentoval aj judikatúrou podľa ktorej obvinenie zo spáchania obzvlášť závažného zločinu samo osebe môže byť len dočasným väzobným dôvodom, najmä v počiatočných štádiách trestného konania. Pokiaľ má takáto väzba trvať aj ďalej, musí k jej základnému predpokladu prístupí ďalší významný a dostatočný dôvod, pričom orgány činné v trestnom konaní musia navyše vo väzobnej veci postupovať s osobitnou starostlivosťou. Samotná existencia len obťažnosti veci alebo iných závažných dôvodov ako aj skutočnosť, že prepustením obvineného z väzby hrozí, že bude zmarené alebo podstatne sťažené dosiahnutie účelu trestného konania na predĺženie lehoty trvania väzby nestačí. Podľa názoru sťažovateľa sudca pre prípravné konanie nerespektoval obsah základného práva podľa článku 17 ods. 5 Ústavy SR, lebo jeho rozhodnutie o predĺžení väzby je založené na abstraktnej úvahe a nie konkrétnych skutočnostiach, ktoré by odôvodňovali existenciu jednotlivých väzobných dôvodov. V prípade väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. v zmysle ustálenej judikatúry (aj ústavného súdu) samotná hrozba vysokým trestom nie je dostatočným dôvodom tzv. útekovej väzby v zmysle označeného zákonného ustanovenia. V jeho prípade je nenáležité argumentované spoluobvineným M. B., ktorý nie je k dispozícii orgánom prípravného konania a zároveň sa prehliada, že on svojim správaním ani len nezastal dôvod na úvahu, že by sa mohol vyhýbať trestnému stíhaniu. Čo sa týka väzobných dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. b/ a c/ Tr. por. prehliada sa, že údajný posledný skutok mal byť páchaný koncom roku 2008. Z toho vyplýva, že pokiaľ neexistuje žiadny konkrétny prípad ovplyvňovania svedka od roku 2008 až do súčasnosti, je odôvodňovanie kolúznej väzby neudržateľné a rovnako aj tvrdenie o obave z pokračovania v trestnej činnosti. Z uvedených dôvodov obvinený A. B. navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky pre neexistenciu akéhokoľvek väzobného dôvodu napadnuté uznesenie zrušil a prepustil ho z väzby na slobodu. V prípade, že by sťažnostný súd mal za to, že je daný niektorý dôvod väzby navrhol ho nahradiť jeho písomným sľubom alebo dohľadom probačného a mediačného úradníka a následne prepustiť na slobodu, resp. aby najvyšší súd rozhodol o zmene väzobných dôvodov, prípadne, aby po zrušení napadnutého uznesenia vec vrátil súdu prvého stupňa s príkazom na opätovné prerokovanie a rozhodnutie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preskúmal podľa § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť výrokov napadnutého uznesenia ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že sťažnosť obvineného A. B. nie je dôvodná.

Podľa zistenia najvyššieho súdu všetky zákonné podmienky pre ďalšie trvanie obmedzenia osobnej slobody obvineného A. B. väzbou, ktorými sú dôvodné pretrvávajúce podozrenia zo spáchania trestného činu obvinenou osobou (materiálna podmienka), existencia konkrétnych väzobných dôvodov a súdneho rozhodnutia o väzbe, sú dané a preto niet žiadneho dôvodu na zmenu sťažnosťou napadnutého uznesenia.

Zdôrazniť treba, že argumentácia obvineného spočívajúca v tom, že obvinenie zo spáchania obzvlášť závažného zločinu môže byť lebo dočasným väzobným dôvodom, najmä v počiatočných štádiách trestného konania je za súčasnej právnej úpravy dôvodov väzby zjavne nepriliehavá, pretože možnosť vziať obvineného do väzby výlučne na podklade toho, že mu bolo vznesené obvinenie pre obzvlášť závažný trestný čin umožňoval len Trestný poriadok účinný do 1. januára 2006 (väzobný dôvod podľa § 67 ods. 2 Tr. por.), a preto na uvedenú námietku najvyšší súd neprihliadal. Rovnako tomu tak je aj pokiaľ ide o predĺženie lehoty trvania väzby, vrátane obvineného A. B. do 31. decembra 2010 uznesením sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu z 20. augusta 2010, sp. zn. Tp 17/2010 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. septembra 2010, sp. zn. 4 Tost 24/2010, pretože by to znamenalo revíziu právoplatného rozhodnutia o väzbe, ktorá je však možná na základe mimoriadneho opravného prostriedku – dovolania, podanie ktorého je podľa § 371 ods. 2 Tr. por. zverené ministrovi spravodlivosti.

Dôkazná situácia po ostatnom rozhodnutí o predĺžení väzby, v ktorom rozhodol s konečnou platnosťou najvyšší súd, sa nezmenila v tom významne, že by sa ukázala neopodstatnenosť trestného stíhania konkrétnej osoby s nutnosťou zastavenia trestného stíhania ešte v predsúdnom štádiu trestného stíhania. Pre taký záver nie je postačujúca len námietka obvineného o nevierohodnosti usvedčujúcich výpovedí svedka R. G., ktoré boli podstatné pre vznesenie obvinenia v posudzovanej veci.

V súvislosti s väzobným dôvodom podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. sťažnostným námietkam obvineného A. B. možno prisvedčiť len do tej miery, že podľa judikatúry ústavného súdu ako aj všeobecných súdov obava z úteku alebo skrývania sa obvineného v úmysle vyhnúť sa trestnému stíhaniu alebo trestu nemôže byť založená výlučne na hrozbe vysokým trestom, ale k nej musia pristúpiť ďalšie skutočnosti, ktoré takú hrozbu robia reálnou. V posudzovanej veci nie je priliehavou opakujúca sa argumentácia o nedostupnosti obvineného M. B. pre vyšetrovacie orgány (v dôsledku čoho bol na menovaného vydaný

zatýkací a európsky zatýkací rozkaz) a taktiež ani bližšie nešpecifikovaný poukaz na spôsob života obvineného A. B.. Konajúci prvostupňový súd v súvislosti s označeným väzobným dôvodom však prehliadol významné skutočnosti vyplývajúce z výpovede svedka R. G. z 26. augusta 2009 (č.l. 648) z ktorej vyplýva, že po spáchaní násilného deliktu vo vzťahu k poškodenému A.. R. začiatkom roku 2009 v S., ktorého sa mali podľa obžaloby dopustiť obvinení A. B., R. B., F. K. a M. B. (vec vedená na Okresnom súde Pezinok pod 2 T 52/2010) na základe „echa“ z policajných kruhov svedok spolu s obvineným A. B. a ďalšími opustili republiku, skrývali sa na území R. a späť sa vrátili až po dohovorenom signále od ich advokáta. Svedkom uvádzané skutočnosti sú takými konkrétnymi skutočnosťami, ktoré robia celkom reálnou obavu zo vzniku niektorého z následkov predpokladaných v ustanovení § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. zvlášť s prihliadnutím na to, že za niektoré zločiny pre ktoré je obvinený A. B. stíhaný, mu hrozí až uloženie trestu odňatia slobody na doživotie. V tejto spojitosti napokon nemožno opomenúť, že k zadržaniu jednotlivých obvinených, ktorí sú väzobne stíhaní v predmetnej trestnej veci došlo po koordinovanej policajnej akcii v skorých ranných hodinách 16. februára 2010, zjavne s uplatnením momentu prekvapenia, keď trestné stíhanie tzv. „vo veci“ sa už viedlo po dlhšiu dobu.

Z uvedených dôvodov nie je rozhodnutie o väzbe podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. len abstraktnou úvahou, ale má oporu v takých zisteniach, ktoré sú konformné so zákonnými požiadavkami uvedenými v § 71 ods. 1 Tr. por.

Pokiaľ ide o väzobné dôvody podľa § 71 ods. 1 písm. b/ a c/ Tr. por. obavu zo vzniku tam uvedených následkov zakladá už povaha konania, pre ktoré je obvinený A. B. trestne stíhaný (demonštratívne prejavy sily, zastrášovanie, fingované akcie pod rúškou polície...) v spojení so zistením, že tento bol v minulosti súdne stíhaný pre trestný čin krivej výpovede a nepravdivého znaleckého posudku a čo sa týka obavy z pokračovania v trestnej činnosti rozsahu za vinu mu kladenej násilnej trestnej činnosti, vrátane tej, ktorej sa mal dopustiť v roku 2009 a pre ktorú je trestne stíhaný osobitne, v už spomenutej veci pred Okresným súdom Pezinok. V reakcii na sťažnosť obvineného sa žiada dodať iba toľko, že reálne pôsobenie na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo iným spôsobom marenie objasňovania skutočností závažných pre trestné stíhanie, či pokračovanie v trestnej činnosti sa vyžaduje iba pri aplikácii dôvodov tzv. opakovanej väzby podľa § 71 ods. 2 Tr. por., ale nie pokiaľ ide o väzbu podľa odseku 1 ustanovenia § 71 Tr. por., ktorá sa na obvinenom A. B. vykonáva.

Rovnako ako samosudca pre prípravné konanie aj najvyšší súd nepovažoval písomný sľub obvineného a dohľad probačného a mediačného úradníka vzhľadom na povahu prejednávaneho prípadu za dostatočné prostriedky nahradzujúce väzbu, a preto sťažnosť obvineného A. B. ako nedôvodnú podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zamietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustná sťažnosť.

V Bratislave 26. októbra 2010

JUDr. Peter K r a j č o v i č , v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Libuša Jánošíková